

Procedura udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 5 w Bydgoszczy

Przedszkole nr 58 w Bydgoszczy

Opracowana na podstawie:

1) *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach*

(Dz. U. 2020 poz. 1280).

2) *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym* (Dz. U. 2020, poz.1309).

3) *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych*

(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1552)

Rozdział I

Zasady organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej

1. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana wychowankowi w przedszkolu polega na:

- rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka
- rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych dziecka oraz rozpoznawaniu czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w przedszkolu, w celu wspierania jego potencjału rozwojowego i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu placówki oraz w środowisku społecznym.

2. Potrzeba objęcia dziecka pomocą psychologiczną – pedagogiczną w przedszkolu wynika w szczególności z:

- niepełnosprawności;
- niedostosowania społecznego;
- zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- zaburzeń zachowania lub emocji;
- szczególnych uzdolnień;
- specyficznych trudności w uczeniu się;
- deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych;
- choroby przewlekłej;
- sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
- niepowodzeń edukacyjnych;

- zaniechań środowiskowych związanych z sytuacją bytową dziecka i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi;
- trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z pobytem za granicą.

3. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana w szkole rodzicom/opiekunom prawnym dziecka i nauczycielom, polega na wspieraniu ich w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności udzielanej pomocy udzielanej.

4. Korzystanie z pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu jest dobrowolne i nieodpłatne.

5. Pomoc psychologiczno – pedagogiczną organizuje dyrektor.

6. Pomocy psychologiczno – pedagogicznej udzielają dzieciom nauczyciele - wychowawcy oraz specjaliści wykonujący w placówce zadania z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w szczególności psycholog, pedagog, logopeda.

7. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:

- rodzicami/opiekunami prawnymi
- poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi
- placówkami doskonalenia nauczycieli
- organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Warunki współpracy szkoły z ww. podmiotami uzgadnia dyrektor szkoły.

8. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest udzielana z inicjatywy:

- rodziców/opiekunów prawnych;
- dyrektora placówki; nauczyciela lub specjalisty, prowadzących zajęcia z dzieckiem;
- poradni; pracownika socjalnego; asystenta rodziny; kuratora sądowego;
- organizacji pozarządowej, innej instytucji lub podmiotu działających na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Rozdział II

Formy udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej

1. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest udzielana w przedszkolu w trakcie bieżącej pracy z dzieckiem oraz w formie:

- indywidualizacji w procesie nauczania
- zajęć rozwijających uzdolnienia
- zajęć rozwijających umiejętności uczenia się
- zajęć dydaktyczno – wyrównawczych
- zajęć specjalistycznych: korekcyjno – kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalne – społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym

- porad i konsultacji, warsztatów
2. Rodzicom/opiekunom prawnym dziecka i nauczycielom, pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest udzielana w szkole w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń.
  3. Porady, konsultacje i warsztaty dla rodziców / opiekunów prawnych prowadzą nauczyciele, wychowawcy i specjaliści.
  4. Wsparcie merytoryczne dla nauczycieli - wychowawców oraz specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu zapewniają poradnie oraz placówki doskonalenia nauczycieli, na wniosek dyrektora przedszkola.

Rozdział III

Procedura organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

1. Nauczyciele - wychowawcy oraz specjaliści rozpoznają odpowiednio indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz indywidualne możliwości psychofizyczne wychowanków, w tym ich trudności, zainteresowania i uzdolnienia - prowadząc systematycznie obserwacje pedagogiczne oraz przeprowadzają diagnozę przedszkolną.
2. Nauczyciele – wychowawcy oraz specjaliści, niezwłocznie po ustaleniu konieczności objęcia dziecka pomocą, planują adekwatną do potrzeb pomoc psychologiczno – pedagogiczną wychowankowi, we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka (oraz w zależności od potrzeb- z innymi nauczycielami prowadzącymi zajęcia, z poradnią czy innymi instytucjami lub podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży).
3. W przypadku, gdy nauczyciel - wychowawca stwierdza, iż konieczne jest objęcie ucznia inną formą lub formami pomocy psychologiczno – pedagogicznej określonymi w rozporządzeniu niż dostępne w pracy bieżącej z dzieckiem - informuje o tym dyrektora.
4. Nauczyciel – wychowawca w oparciu o wnioski wynikające z obserwacji i diagnozy przedszkolnej dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka.
5. Nauczyciel – wychowawca w oparciu o dostarczone orzeczenia i opinie dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka, to jest w przypadku dziecka:
  - posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego
  - posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania
  - posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania
  - posiadającego opinię lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez dziecko określonych ćwiczeń gimnastycznych

6. Dostosowania opracowywane są na czas ważności opinii, orzeczeń.
7. Nauczyciel - wychowawca oraz specjaliści udzielający pomocy psychologiczno – pedagogicznej, oceniają 2 razy w roku szkolnym efektywność udzielonej pomocy i formułują wnioski dotyczące dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania dziecka.
8. W przypadku dziecka, które nie posiada opinii lub orzeczenia, a z wniosków diagnozy przedszkolnej wynika, że mimo udzielanej dziecku pomocy psychologiczno – pedagogicznej, nie następuje poprawa funkcjonowania dziecka, nauczyciel - wychowawca proponuje rodzicom przeprowadzenie diagnozy w publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej, aby umożliwić wskazanie sposobu rozwiązania problemu dziecka.
9. W przypadku rozpoczęcia procedury diagnostycznej w poradni rodzic prosi nauczyciela – wychowawcę o pisemną opinię dotyczącą funkcjonowania dziecka w przedszkolu. Występuje wówczas z wnioskiem na piśmie do dyrektora, a dyrektor przekazuje prośbę o opinię nauczycielowi – wychowawcy.
10. Nauczyciel - wychowawca gotową opinię przekazuje rodzicowi, który poświadcza odbiór opinii na kopii dokumentu przechowywanego w dokumentacji nauczyciela – wychowawcy.

Szkoła Podstawowa 36 w Bydgoszczy

Opracowana na podstawie:

- 1) Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 r., poz. 1591).
- 2) Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2017, poz.1578).
- 3) Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. 2019, poz. 373)
- 4) Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60) z późniejszymi zmianami

Rozdział I

Zasady organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

1. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana uczniowi w szkole polega na

rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w szkole, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły oraz w środowisku społecznym.

2. Potrzeba objęcia ucznia pomocą psychologiczną – pedagogiczną w szkole wynika w szczególności:

- 1) z niepełnosprawności;
- 2) z niedostosowania społecznego;
- 3) z zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- 4) z zaburzeń zachowania lub emocji;
- 5) ze szczególnych uzdolnień;
- 6) ze specyficznych trudności w uczeniu się;
- 7) z deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych;
- 8) z choroby przewlekłej;
- 9) z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
- 10) z niepowodzeń edukacyjnych;
- 11) z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi;
- 12) z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

3. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana w szkole rodzicom/opiekunom prawnym uczniom i nauczycielom polega na wspieraniu ich w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności pomocy udzielanej uczniom.

4. Korzystanie z pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole jest **dobrowolne i nieodpłatne**.

5. Pomoc psychologiczno – pedagogiczną **organizuje dyrektor szkoły**.

6. Pomocy psychologiczno – pedagogicznej udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy oraz specjaliści wykonujący w szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w szczególności psycholog, pedagog, logopeda, doradca zawodowy.

7. Pomoc psychologiczno–pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:

- 1) rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów;
- 2) poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi;
- 3) placówkami doskonalenia nauczycieli;
- 4) innymi przedszkolami, szkołami i placówkami;
- 5) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Warunki współpracy szkoły z ww. podmiotami uzgadnia dyrektor szkoły.

8. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest udzielana **z inicjatywy**:

- 1) ucznia;
- 2) rodziców/opiekunów prawnych ucznia;
- 3) dyrektora szkoły;
- 4) nauczyciela, wychowawcy lub specjalisty, prowadzących zajęcia z uczniem;
- 5) pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolnej;
- 6) poradni;
- 7) asystenta edukacji romskiej;
- 8) pomocy nauczyciela;
- 9) pracownika socjalnego;
- 10) asystenta rodziny;
- 11) asystenta nauczyciela;
- 12) kuratora sądowego;
- 13) organizacji pozarządowej, innej instytucji lub podmiotu działających na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Rozdział II

Formy udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

1. Uczniom pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest udzielana w szkole **w trakcie bieżącej pracy oraz w formie:**

- 1) klas terapeutycznych
- 2) zajęć rozwijających uzdolnienia;
- 3) zajęć rozwijających umiejętności uczenia się;
- 4) zajęć dydaktyczno – wyrównawczych;
- 5) zajęć specjalistycznych: korekcyjno – kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalne – społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
- 6) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- 7) zindywidualizowanej ścieżki kształcenia;
- 8) porad i konsultacji;
- 9) warsztatów.

2. Przeznaczenia zajęć oraz liczebność grup uczniów na poszczególnych zajęciach:

Zajęcia rozwijające uzdolnienia – organizuje się dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 8.

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się – organizuje się dla uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się.

Zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze – organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego.

Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 8.

Zajęcia korekcyjno – kompensacyjne – organizuje się dla uczniów z zaburzeniami

i odchyleniami rozwojowymi, w tym specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 5.

Zajęcia logopedyczne – organizuje się dla uczniów z deficytami kompetencji i zaburzeniami sprawności językowych.

Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 4.

Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne – organizuje się dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu społecznym.

Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 10, chyba że zwiększenie liczby uczestników jest uzasadnione potrzebami uczniów.

Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym – organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi mających problemy w funkcjonowaniu w szkole oraz z aktywnym i pełnym uczestnictwem w życiu szkoły.

Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 10.

3. Czas trwania zajęć.

Godzina zajęć rozwijających uzdolnienia, zajęć rozwijających umiejętności uczenia się, zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć specjalistycznych oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu trwa 45 minut (dopuszcza się prowadzenia tych zajęć w czasie dłuższym lub krótszym niż 45 minut, z zachowaniem ustalonego dla ucznia łącznego tygodniowego czasu tych zajęć, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami ucznia).

4. Zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze oraz zajęcia specjalistyczne prowadzi nauczyciele, wychowawcy i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć. Zajęcia te prowadzi się przy wykorzystaniu aktywizujących metod pracy.

5. Zindywidualizowana ścieżka kształcenia:

1) Zindywidualizowana ścieżka kształcenia jest organizowana dla uczniów, którzy mogą uczęszczać do szkoły, ale ze względu na trudności w funkcjonowaniu wynikające w szczególności ze stanu zdrowia nie mogą realizować wszystkich zajęć edukacyjnych wspólnie z oddziałem szkolnym i wymagają dostosowania organizacji i procesu nauczania do ich specjalnych potrzeb edukacyjnych.

2) Zindywidualizowana ścieżka kształcenia obejmuje wszystkie zajęcia edukacyjne, które są realizowane:

a) wspólnie z oddziałem szkolnym oraz

b) indywidualnie z uczniem.

3) Objęcie ucznia zindywidualizowaną ścieżką wymaga opinii publicznej poradni, z której wynika potrzeba objęcia ucznia pomocą w tej formie. Do wniosku o wydanie tej opinii, dołącza się dokumentację określającą:

a) Trudności w funkcjonowaniu ucznia w szkole;

b) W przypadku ucznia objętego zindywidualizowaną ścieżką ze względu na stan zdrowia – także wpływ przebiegu choroby na funkcjonowanie ucznia w szkole oraz ograniczenia w zakresie możliwości udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych wspólnie z oddziałem szkolnym;

c) W przypadku ucznia uczęszczającego do szkoły – także opinię nauczycieli

i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, o funkcjonowaniu ucznia w przedszkolu lub szkole.

4) Uczeń objęty zindywidualizowaną ścieżką realizuje w danej szkole programy nauczania, z dostosowaniem metod i form ich realizacji do jego indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, w szczególności potrzeb wynikających ze stanu zdrowia.

5) Na wniosek rodziców/prawnych opiekunów ucznia dyrektor szkoły ustala, z uwzględnieniem opinii publicznej poradni, tygodniowy wymiar godzin zajęć edukacyjnych realizowanych indywidualnie z uczniem, uwzględniając konieczność realizacji przez ucznia podstawy programowej kształcenia ogólnego.

6) Nauczyciele prowadzący zajęcia z uczniem objętym zindywidualizowaną ścieżką podejmują działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania ucznia w szkole.

7) Zindywidualizowanej ścieżki nie organizuje się dla:

a) Uczniów objętych kształceniem specjalnym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe;

b) Uczniów objętych indywidualnym nauczaniem zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 127 ust. 20 ustawy – Prawo oświatowe.

6. Rodzicom/opiekunom prawnym uczniów i nauczycielom pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest udzielana w szkole w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń.

7. Porady, konsultacje i warsztaty dla uczniów oraz ich rodziców/opiekunów prawnych prowadzi nauczyciele, wychowawcy i specjaliści.

8. Dyrektor szkoły organizuje wspomaganie szkoły w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej polegające na zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań mających na celu poprawę jakości udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Rozdział III

Procedura organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

1. Nauczyciele, wychowawcy oraz specjaliści rozpoznają odpowiednio indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz indywidualne możliwości psychofizyczne uczniów, w tym ich zainteresowania i uzdolnienia.

2. Nauczyciele, wychowawcy oraz specjaliści prowadzą w szczególności obserwację pedagogiczną, w trakcie bieżącej pracy z uczniami, mającą na celu rozpoznanie u uczniów:

1) trudności w uczeniu się;

2) szczególnych uzdolnień.

3. W przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne wymaga objęcia pomocą psychologiczną – pedagogiczną, odpowiednio nauczyciel lub specjalista niezwłocznie udzielają uczniowi tej pomocy w trakcie bieżącej pracy z uczniem i informują o tym wychowawcę klasy.

4. Wychowawca klasy informuje innych nauczycieli lub specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczną – pedagogiczną w trakcie ich bieżącej pracy z uczniem – jeżeli stwierdzi taką potrzebę, oraz we współpracy z nauczycielami lub specjalistami planuje i koordynuje pomoc psychologiczną – pedagogiczną w ramach zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów oraz bieżącej pracy z uczniem.

5. W przypadku stwierdzenia przez wychowawcę klasy, że konieczne jest objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną w formach ujętych w rozdziale II, pkt 1, dyrektor szkoły ustala formy udzielania tej pomocy, okres ich udzielania oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane. Przy ustaleniu wymiaru poszczególnych form udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej uwzględnia się wymiar godzin ustalony dla poszczególnych form udzielania uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

6. Wymiar godzin poszczególnych form udzielania pomocy ustala dyrektor szkoły, biorąc pod uwagę określoną w arkuszu organizacji szkoły odpowiednio liczbę godzin zajęć z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz innych zajęć wspomagających proces kształcenia lub liczbę godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli.

7. Wychowawca klasy oraz nauczyciele lub specjaliści, planując udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej, współpracują z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia oraz – w zależności od potrzeb – z innymi nauczycielami i specjalistami, prowadzącymi zajęcia z uczniem, poradnią itp.

8. W przypadku, gdy uczeń jest objęty pomocą psychologiczno – pedagogiczną, wychowawca i specjaliści udzielający uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej wspierają nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych w dostosowaniu sposobów i metod pracy do możliwości psychofizycznych ucznia.

Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

- 1) posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w IPET
- 2) posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania – na podstawie tego orzeczenia;
- 3) posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania – na podstawie tej opinii;
- 4) nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych w pkt 1–3, który jest objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole – na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia, dokonane przez nauczycieli i specjalistów
- 5) posiadającego opinię lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego – na podstawie tej opinii.

Dostosowania opracowane są na etap edukacyjny lub na czas ważności opinii. (załącznik 5) - forma opracowania dostosowań pozostaje dowolna (tabelka na Teams, osobne kartki dla każdego ucznia). Każdy nowy nauczyciel obejmujący przedmiot w danej klasie opracowuje swoje dostosowania sposobów i metod pracy z uczniami. Dokumentacja przechowywana jest u wychowawcy klasy, natomiast każdy nauczyciel przechowuje dokumentację uczniów, których uczy.

9. Nauczyciele i specjaliści udzielający pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniowi w formach, o których mowa w r. II, pkt 1, oceniają efektywność udzielonej pomocy i formułują wnioski dotyczące dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.

Wychowawcy monitorują udzielanie pomocy p-p, po każdym semestrze nauczyciele uzupełniają formy ppp i frekwencję na zajęciach, nie wpisujemy tutaj bieżącej pracy na lekcji z uczniem, każdy prowadzący zajęcia uzupełnia swoje dane.(załącznik nr 3). Dokumentacja ta jest przechowywana u pedagoga szkolnego.

10. W przypadku, gdy uczeń był objęty pomocą psychologiczną – pedagogiczną w szkole, wychowawca klasy, planując udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej, uwzględnia wnioski dotyczące dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.

11. W przypadku gdy z wniosków, o których mowa w pkt 10 wynika, że mimo udzielanej uczniowi pomocy psychologiczno - pedagogicznej, w szkole nie następuje poprawa funkcjonowania ucznia w szkole, wychowawca lub inny nauczyciel sugeruje rodzicom zawnieśkowanie o przeprowadzenie diagnozy w publicznej poradni psychologiczno - pedagogicznej i wskazanie sposobu rozwiązania problemu ucznia.

12. W przypadku kiedy rodzic prosi o pisemną opinię dotyczącą ucznia:

- ✓ Występuje z wnioskiem na piśmie do dyrektora szkoły, w którym wskazuje potrzebę otrzymania opinii.
- ✓ Dyrektor przekazuje prośbę o opinię wychowawcy klasy
- ✓ Wychowawca gotową opinię przekazuje do sekretariatu w celu nadania numeru JRWA
- ✓ Rodzic poświadcza odbiór opinii na kopii w sekretariacie lub u wychowawcy

Przepisy pkt 3-10, stosuje się odpowiednio do uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinię poradni, z tym że przy planowaniu udzielania uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej uwzględnia się także zalecenia w orzeczeniach lub opiniach poradni psychologiczno – pedagogicznych.

13. Nauczyciele, wychowawcy i specjaliści udzielający uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej prowadzą dokumentację zgodnie z przepisami (Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 25 sierpnia 2017r. w sprawie sposobu przeprowadzania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji).

14. O ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy psychologiczno

pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, dyrektor szkoły niezwłocznie informuje pisemnie rodziców/opiekunów prawnych ucznia (załącznik nr 1).

Rodziec musi udzielić zgodę na udział dziecka w określonych formach pomocy psychologiczno - pedagogicznej (załącznik nr 1). Dokumentację przechowuje wychowawca klasy.

15. Wychowawca dokonuje zestawienia pomocy psychologiczno - pedagogicznej w swojej klasie (załącznik nr 2).

Rozdział IV

Organizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

1. Uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:

1) Niepełnosprawni: niesłyszący, słabo słyszący, niewidomi, słabo widzący, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, z autyzmem, w tym zespołem Aspergera, i z niepełnosprawnościami sprzężonymi, zwani dalej „uczniami niepełnosprawnymi”.

2) Niedostosowani społecznie, zwani dalej „uczniami niedostosowanymi społecznie”,

3) Zagrożeni niedostosowaniem społecznym, zwani dalej „uczniami zagrożonymi niedostosowaniem społecznym”, wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

2. Szkoła zapewnia:

1) realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego:

2) warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów:

3) zajęcia specjalistyczne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 stawy z dnia 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe:

4) inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne:

5) integrację uczniów ze środowiskiem rówieśniczym, w tym z uczniami pełnosprawnymi:

6) przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

3. **Indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny (IPET) określa (załącznik nr 4):**

1) zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych, o których mowa w art. 44b ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016r. poz. 1943, z późn.zm. 2)), do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w szczególności przez zastosowanie odpowiednich metod i form pracy z uczniem: **(każdy nauczyciel opracowuje dostosowanie dla ucznia, które będzie realizował na swoim przedmiocie**

(załącznik nr 5), przekazuje wychowawcy, dokument stanowi załącznik do IPET) – forma opracowania dostosowań pozostaje dowolna (tabelka na Teams, osobne kartki dla każdego ucznia).

2) zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, ukierunkowane na poprawę funkcjonowania ucznia, w tym – w zależności od potrzeb na komunikowanie się ucznia z otoczeniem z użyciem wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (ACC), oraz wzmacniania jego uczestnictwa w życiu szkolnym, w tym przypadku:

- a) ucznia niepełnosprawnego – działania o charakterze rewalidacyjnym,
- b) ucznia niedostosowanego społecznie – działania o charakterze resocjalizacyjnym,
- c) ucznia zagrożonego niedostosowaniem społecznym – działania o charakterze socjoterapeutycznym

3) formy i kres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art.47 ust. 1 pkt 5 ustawy:

4) działania wspierające rodziców ucznia – w zależności od potrzeb – zakres współdziałania z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami

oraz podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży,

5) zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia, a także zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu realizowane w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy

* na początku każdego roku szkolnego zajęcia w ramach rewalidacji wpisywane są **w modyfikacji IPET** (nazwa zajęcia, prowadzący, ilość godzin i termin) - odpowiedzialny pedagog szkolny

6) zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia w realizacji przez szkołę zadań wymienionych w pkt 5

7) w przypadku uczniów niepełnosprawnych – w zależności od potrzeb – rodzaj i sposób dostosowania warunków organizacji kształcenia do rodzaju niepełnosprawności ucznia, w tym w zakresie wykorzystywania technologii wspomagających to kształcenie:

8) w zależności od indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia wskazanych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego lub wynikających z wielospecjalistycznych ocen – wybrane zajęcia edukacyjne, które są realizowane indywidualnie z uczniem lub w grupie liczącej do 5 uczniów.

2. W ramach zajęć rewalidacyjnych w programie należy uwzględnić w szczególności rozwijanie umiejętności komunikacyjnych przez:

1) naukę orientacji przestrzennej i poruszania się oraz naukę systemu Braille’a lub innych alternatywnych metod komunikacji w przypadku ucznia niewidomego:

2) naukę języka migowego lub innych sposobów komunikowania się, w szczególności wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (ACC) – w przypadku ucznia niepełnosprawnego z zaburzeniami mowy lub jej brakiem:

3) zajęcia rozwijające umiejętności społeczne, w tym umiejętności komunikacyjne w przypadku ucznia z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.

3. Program opracowuje zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści, prowadzący zajęcia z uczniem.

4. Dla każdego ucznia posiadającego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego powołuje się osobny zespół, przy czym wychowawca, nauczyciel czy specjalista może być członkiem kilku zespołów.

5. Zespół zostaje powołany niezwłocznie po otrzymaniu przez szkołę orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego na okres, na jaki zostało wydane orzeczenie.

6. Zespół opracowuje program po dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając diagnozę i wnioski sformułowane na jej podstawie oraz zalecenia zawarte w orzeczeniu, we współpracy, w zależności od potrzeb, z poradnią psychologiczno- pedagogiczną w tym poradnią specjalistyczną.

7. Program opracowuje się na okres na jaki zostało wydane orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nie dłuższy jednak niż etap edukacyjny. Program opracowuje się w **terminie 30 dni od dnia złożenia w szkole orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.**

8. Pracę zespołu koordynuje wychowawca oddziału, do którego uczęszcza uczeń.

9. Spotkania zespołu odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku szkolnym.

10. W spotkaniach zespołu mogą także uczestniczyć:

1) na wniosek dyrektora szkoły – przedstawiciel poradni psychologiczno – pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, asystent lub pomoc nauczyciela;

2) na wniosek rodziców/opiekunów prawnych ucznia lub za ich zgodą – inne osoby, w szczególności lekarz, psycholog, pedagog lub inny specjalista.

11. Zespół co najmniej dwa razy w roku szkolnym dokonuje okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia (WOPFU), uwzględniając ocenę efektywności programu oraz, w miarę potrzeb, dokonuje modyfikacji programu. Okresowej WOPFU i modyfikacji programu dokonuje się z zależności od potrzeb we współpracy z poradnią psychologiczno – pedagogiczną w tym poradnią specjalistyczną, a także za zgodą rodziców/opiekunów prawnych ucznia z innymi podmiotami.

12. Wielospecjalistyczne oceny uwzględniają w szczególności:

1) indywidualne zainteresowania i uzdolnienia ucznia;

2) w zależności od potrzeb, zakres i charakter wsparcia ze strony nauczycieli, specjalistów, asystentów lub pomocy nauczyciela,

3) przyczynę niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu ucznia, w tym bariery i ograniczenia utrudniające funkcjonowanie i uczestnictwo ucznia w życiu szkolnym, a w przypadku ucznia realizującego wybrane zajęcia edukacyjne lub w grupie liczącej do 5 uczniów, zgodnie ze wskazaniem zawartym w programie – także napotymane trudności w zakresie włączenia ucznia w zajęcia realizowane wspólnie z oddziałem szkolnym oraz efekty działań podejmowanych w celu ich przezwyciężenia.

13. Rodzice/opiekunowie prawni ucznia mają prawo uczestniczyć w spotkaniach zespołu, a także w opracowaniu i modyfikacji programu oraz dokonywaniu wielospecjalistycznych ocen. Dyrektor zawiadamia pisemnie w sposób przyjęty w danej szkole rodziców/opiekunów prawnych ucznia o terminie każdego spotkania zespołu i możliwości uczestniczenia w tym spotkaniu (odpowiedzialny wychowawca).

14. Rodzice ucznia otrzymują kopię:

- wielospecjalistycznych ocen,

- programu

15. Osoby biorące udział w spotkaniu zespołu są zobowiązane do nieujawniania spraw poruszanych na spotkaniu, które mogą naruszać dobra osobiste ucznia, jego

rodziców, opiekunów prawnych, nauczycieli lub specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, a także innych osób uczestniczących w spotkaniu zespołu.

16. Dokumentacja uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego znajduje się u pedagoga szkolnego.

4. W przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanych ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera lub niepełnosprawności sprzężone w szkole można zatrudnić dodatkowo nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych lub pomoc nauczyciela z uwzględnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu, w przypadku innych niepełnosprawności o zatrudnienia nauczyciela wspomagającego decyduje organ prowadzący szkołę.

5. Dyrektor szkoły, uwzględniając indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wyznacza zajęcia edukacyjne oraz zintegrowane działania i zajęcia, określone w programie, realizowane wspólnie z innymi nauczycielami.

6. Specjaliści i pomoc nauczyciela realizują zadania wyznaczone przez dyrektora szkoły.

7. Dyrektor szkoły powierza prowadzenie zajęć o których mowa w pkt 3.2, nauczycielom lub specjalistom posiadającym kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności ucznia. Jeśli szkoła nie posiada specjalisty dyrektor może wnioskować do organu prowadzącego o zatrudnienie danego specjalisty.

Załącznik nr 1

Proponuję objęcie ucznia .....

kl. .... w roku szkolnym ..... następującymi formami

pomocy psychologiczno - pedagogicznej (**formy, okres udzielania pomocy oraz wymiar godzin**)

.....
.....
.....
.....

.....
podpis dyrektora szkoły

(proszę odciąć)

ZGODA NA UDZIAŁ DZIECKA W ZAJĘCIACH SPECJALISTYCZNYCH

Do Dyrektora Szkoły

Wyrażam zgodę na udział w zajęciach .....
(proszę wymienić powyższe nazwy zajęć)

.....
.....

mojego dziecka .....ur.....

w .....

.....
(Podpis rodzica lub opiekuna)

Załącznik nr 2

Wykaz uczniów klasy ..... objętych pomocą psychologiczno - pedagogiczną
w roku szkolnym .....

Lp.	Imię i nazwisko ucznia	Forma pomocy*	Okres udzielania pomocy	Wymiar godzin	Prowadzący

Podpis wychowawcy

* **formy pomocy** wpisuje się według „Procedura udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej w SP 36” rozdział II, pkt 1

Załącznik nr 3

ARKUSZ MONITOROWANIA REALIZACJI POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ I INNYCH DZIAŁAŃ DLA UCZNIÓW ZE SPE

Rok szkolny: ..... półrocze: .....

Klasa: ..... Wychowawca: .....

Lp.	Imię i nazwisko ucznia	Podstawa udzielenia pomocy /opinia, orzeczenie, inne.../	Diagnoza	Formy i sposoby pomocy, inne zajęcia, czas trwania, wymiar godzinowy	Realizacja ustalonych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej					
					<i>realizuje: tak lub nie</i>					
					miesiące półrocza					
1.										
2.										
3.										
4.										
5.										
6.										
7.										
8.										

wnioski/uwagi:

.....
podpis wychowawcy

Załącznik nr 4

Wzór Indywidualnego Programu Edukacyjno – Terapeutycznego (IPET)

- ✓ Imię i nazwisko ucznia
- ✓ Szkoła, klasa
- ✓ Dane z orzeczenia – okres na jaki zostało wydane orzeczenie, diagnoza, okres realizacji programu
- ✓ Dodatkowe informacje o uczniu – informacje dotyczące z korzystania z oprzyrządowania (aparaty słuchowe, komunikacja alternatywna, język migowy, choroby, leczenie farmakologiczne, opóźnienia edukacyjne).
- ✓ Wyniki wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia – informacje wynikające z diagnozy funkcjonalnej przeprowadzonej przez nauczycieli i specjalistów w szkole.
- ✓ Zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w szczególności przez zastosowanie odpowiednich metod i form pracy z uczniem – metody i sposoby pracy z uczniem, formy pracy, zasady oceniania, nauka drugiego języka obcego, zasady sprawdzianu i egzaminu (forma i warunki zgodnie z wytycznymi dyrektora CKE).
- ✓ Zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, ukierunkowane na poprawę funkcjonowania ucznia w tym w zależności od potrzeb na komunikowanie się ucznia z otoczeniem i użyciem wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (ACC), oraz wzmacnianie jego uczestnictwa w życiu szkolnym – działania o charakterze resocjalizacyjnym lub rewalidacyjnym lub socjoterapeutycznym podejmowane przez wszystkie osoby pracujące uczniem.
- ✓ Formy i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane – zajęcia z zakresu pomocpsychologiczno – pedagogicznej ustalone z uwagi na potrzeby rozwojowe i edukacyjne ucznia w tym zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze i specjalistyczne: korekcyjno – kompensacyjne, logopedyczne, zajęcia rozwijające kompetencje społeczno – emocjonalne, zajęcia rozwijające umiejętność uczenia się, rozwijające uzdolnienia i zainteresowania, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.
- ✓ Zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia, a także działania zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego i sposób realizacji tych działań – w ramach zajęć rewalidacyjnych w programie należy uwzględnić rozwijanie umiejętności komunikacyjnych przez np. naukę orientacji przestrzennej, naukę języka migowego, zajęcia rozwijające umiejętności społeczne w przypadku ucznia z autyzmem, z zespołem Aspergera.
- ✓ Określenie formy zajęć.
- ✓ Działania wspierające rodziców ucznia oraz w zależności od potrzeb zakres współdziałania z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami oraz podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, a w przypadku szkół i

oddziałów ogólnodostępnych i integracyjnych również ze specjalnymi ośrodkami szkolno – wychowawczymi i młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii – pomoc materialna, współpraca z OPS, konsultacje z rodzicami, porady wychowawcze, wskazówki do pracy z dzieckiem, konsultacje ze specjalistami z PPP.

- ✓ Zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami uczni w realizacji przez szkołę zadań zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego – zapoznanie rodziców z bieżącym zakresem realizowanych treści, ustalenie zasad i sposobów integracji ucznia ze środowiskiem rówieśniczym, inne formy wsparcia.
- ✓ W przypadku uczniów niepełnosprawnych w zależności od potrzeb, rodzaj i sposób dostosowania warunków organizacji kształcenia do rodzaju niepełnosprawności ucznia, w tym w zakresie wykorzystywania technologii wspomagających to kształcenie – oznaczenie przestrzeni szkoły, podjazdy, sprzęt specjalistyczny, dostosowanie warunków pracy w klasie, wsparcie asystenta lub nauczyciela wspomagającego.
- ✓ Wybrane zajęcia edukacyjne, które są realizowane indywidualnie z uczniem w grupie liczącej do 5 uczniów – w zależności od indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia wskazanych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego lub wynikających z wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia.
- ✓ Podpisy: członków zespołu, koordynatora, dyrektora, rodziców.

IPET może być opracowany w dowolnej formie (tabela, punkty), zespół opracowujący decyduje o formie dokumentu.

Załącznik nr 5

Zakres i sposób dostosowania wymagań z poszczególnych przedmiotów nauczycieli

Imię i nazwisko ucznia .....

Klasa.....

Przedmiot.....

Działania, dostosowania nauczyciela na danym przedmiocie (muszą wynikać z zaleceń w orzeczeniu, opinii lub rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpis nauczyciela